

GRADSKA BIBLIOTEKA
 JURAJ SIZGORT
 SIDENIK
 NAUCNI ODSJEK

ŠIBENSKI GLASNIK

List za vijesti, vojne naredbe i općinske naputke

Cijena Kuna 2.50

Izlazi utorkom, četvrtkom i subotom

Lit. 1.—

Sovjetski napadaji znatno su popustili svojom jačinom.

U južnoj Italiji Angloamerikanci su morali isprazniti jedno žilavo branjeno mjesto.

*Iz glavnog stana Vodje Reicha,
19. listopada 1943.*

Vrhovno zapovjedništvo oružanih snaga javlja:

Sjeverno od Azovskog mora popustila je ona žestina neprijateljskih napadaja koja je posljednjih dana bila kud i kamo veća. Svi ovi napadaji su ponovo odbijeni pod krvavim gubitcima Sovjeta. Na srednjem Dnjepru kod Kremenčuga poduzeo je neprijatelj jakim snagama koje je sakupljao nekoliko dana kako naprezanje da probije naše odbranbeno ratište. Na jednom otsjeku su u toku teške borbe sa prodirućim sovjetskim snagama. Sjeverno od Kijeva bilo je odbijeno u više dnevnim teškim borbama više jakih neprijateljskih napadaja. U protunapadaju slomili su oklopna kola i tenkovski grenadiri žilavi otpor Sovjeta i odrezali jednu neprijateljsku borbenu skupinu od njenog stražnjeg dijela jedinice. Na srednjem otsjeku ratišta bili su sjeverozapadno od Černigova južno od Gomela, sjeverozapadno od Smolenska posvuda krvavo odbijeni sovjetski napadaji. Južno od Velikog Lukija povratili su naše čete protunapadajem krajeve koji su poslijednjih dana bili izgubljeni.

Talijansko ratište: Na južnom talijanskom ratištu došlo je samo u brdima južnog Apenina do živahne mjesne borbene djelatnosti. U prostoru Kampobasa bile su izbačene jednim našim napadajem britansko-sjeveroameričke snage iz jednog žilavo branjenog mjesta. Neprijateljski protunapadaji ostali su bezuspješni. Britanski zrakoplovni oddeli prodrijeli su prošle noći u sjevernu i zapadnu Njemačku. Dok su pojedinačni zrakoplovi bacili bombe samo na nekoliko mjesta dotle je masa britanskih bombardera napalo Hannover.

Uslijed ovog terorističkog napadaja nastale su na gradskom području ponovne znatne štete. Stanovništvo je imalo gubitaka. Zračno odbrambene snage uništile su prema dosadašnjim nepotpunim vijestima 15 neprijateljskih bombardera. Nad zaposjednutim zapadnim područjem bilo je uništeno 5 zrakoplova.

U noći na 19. listopada napali su njemački zrakoplovi ciljeve u prostoru Londona.

KRATKE VIJESTI

Filipini: Nakon proglašenja Filipine samostalnom nezavisnom državom unutar istočno azijske gospodarske sfere sastala se sada po prvi put Narodna skupština. Na ovoj je bilo zaključeno o stvaranju ministarstva vanjskih poslova i posebnih socijalnih mjeri.

Njemačka se oslobođava uvoza pogonskog materijala. Proizvodnja sintetičkog pogonskog materijala u Njemačkoj je posljednjih godina toliko napredovala da su ovom pokrite ratne potrebe i bez inozemnog pogonskog materijala. Osim toga bilo je otkriveno novog pogonskog materijala koji će se još proizvoditi.

Francuska namjerava osnovati jednu novu radničku organizaciju. Kako se saznae iz francuskih upravnih krovova namjerava se stvaranje jedne nove radničke organizacije. Njemačka je uspjela da popne radnika na jedan viši stepen, šta nije druga zemlja na svijetu nemože da pokaže,

136 inženjera iz radničkih krovova, u posljednjem polugodištu ponovo je položilo u Njemačkoj 163 ljudi iz radničkih slojeva, inžinjerski završni ispit. Pri ovome se radi o marljivim

ljudima koji su pored svojeg rada učili i u tu svrhu dobili sredstva od države iz fonda za nadarene. U Njemačkoj ima na taj način svaki intelligentan i marljiv radnik mogućnost da se domogne višem zvanju.

London. O položaju engleske trgovačke mornarice jedan engleski list piše da je nažalost činjena da se o nekoć ponosnoj trgovačkoj mornarici uslijed ogromnih gubitaka u ratu sada može govoriti samo još o nekoj engleskoj trgovačkoj mornarici nužde.

Irska. Slalno se ponavljaju iz irske napadaji irskih boraca za slobodu, koju bi htjeli oslobođiti Irsku engleskog jarma. Ponovo je bio odbijen zahtjev da se nakon oslobođenja engleskog robstva ponovo uvede irski jezik.

Veliki prinos inozemnih Nijemaca. Osjećaj jednorodnosti njemačkog naroda nikad se niše pokazao tako izrazitim kao upravo sada u ratu u kojem se ide za biti ili nebiti čitavom njemačkom narodu. Inozemni Nijemci dali su prošle godine jedan novčani prinos u iznosu od 25 miliona maraka. To je gotovo petrostruki prinos od onog iz preprošle godine.

Strajk radnika rudokopa u Engleskoj. U jednom ugljenokopu u južnoj Engleskoj stupilo je u štrajk preko 2000 radnika radi slabih nadnica. Ovo baca jednu interesantno jasnu sliku na stanje ove kapitalističke zemlje, koja nije u stanju da isplaćuje radnicima njihove pripadajuće nadnice - budući židovsko kapitalistički iskoristavači prejako sude na svojim zlatnim vrećama.

Staranje za inozemne radnike u Njemačkoj. Njemačka fronta rada ne stara se samo za njemačke radnike, već isto tako za one iz inozemstva, koji

rade u Njemačkoj u ratno doba. U 22000 dobro uredenim logorima spavaju i jedu inozemni radnici i tim putem nalaze svaku mogućnost za tjelesni i duševni oporavak. Prema jednoj odredbi njemačke fronte rada stampaje se na području Reicha, samo u cilju duševne brige, novine u 21 različitih jezika.

Glad u Indiji. Jedan govornik engleske vlade uzeo je pred kratkim stav ka vladajućoj gladi u Indiji. Između ostalog on je rekao, da bi Engleska morala prije svega osigurati hranu za rat. Računa se naime u Indiji, čak u najkraće vrijeme, sa mnogo mrtvih uslijed gladi.

Rumunjska. Pred kratkim održao je u Rumunjskoj jedan profesor universiteta jedno predavanje, kojim je rastumačio boljevizam. Pri kraju svog predavanja profesor je došao do zaključka, da je boljevizam najkobnija kriva nauka svih vremena. Pošto to Rumunjska zna iz svog vlastitog izkušenja, zato i postoji jedna zajednička borba na strani Njemačke. Profesor je ovim riječima završio „Put Njemačke - naš je put i čast Njemačke - naša je čast!“

Najuspješniji svjetski pilot-lovac. - 22 - godišnji njemački satnik zrakoplovstva Walter Novstny postigao je ovih dana svoju 250 zračnu pobjedu. Ovim brojem oborenih zrakoplova on je najbolji pilot-lovac na svjetu. Nijedna druga zemlja nema zrakoplovca sa bar približnim brojem oborenih zrakoplova. Za račun toga primio je satnik Novotny kao 8 vojnik njemačke vojne sile najviše njemačko odlikovanje za hrabrost, Viteški Križ željeznog Križa sa mačevima i briljantima.

London: - Engleski admiralitet priznao je jučer gubitak moderno opremljenog razarača „Panter-a“.

OTVORENA RIJEČ MEDJU NAMA

Kad su njemačke čete ušle u Šibenik da bi na ovom mjestu preuzeli odbranu protiv unutrašnjih i vanjskih neprijatelja Europe tada mnogi građani ovog grada nije znao kakav stav da zauzme prema njemačkim četama. Ono

nije sasvim nerazumljivo budući da je boljevistička propaganda prikazivala njemačke vojnike kao životinje, koji idu samo zatim da ubijaju djecu. Također mnogim ljudima ovog grada nije bilo jasno, dali su Nijemci sada ovu

zemlju htjeli okupirati ili samo prolazno zaposjeti. To se međutim razjasnilo. Nijemci nipošto ne misle nato ovu zemlju priključiti njemačkom Reichu. Naprotiv Hrvatska je pridobila pouzdanošću njemačkog Reicha ponovo svoje dalmatinske pokrajine i preko toga još i Zadar. Hrvatska je slobodna zemlja i ostat će tako dugo slobodna dok hrvatski narod ovu slobodu svojim držanjem i pristojnošću sam bude zasluzivao. Mi pri tome hrvatski narod nećemo suditi po onim izdajicama i nepoštenjacima koji su danas kod partizana ili koji im pomažu, te tako slobodu vlastitog naroda iza leda napadaju s time da hoće predati ovu zemlju boljševicima pod vladavinom Rusije. Također nećemo hrvatski narod suditi po onim kolebljivim ljudima, koji su 10 aprila 1941 najglasnije vikali: „Živio Poglavnik!“, 15 aprila već: „Eviva Italia!“ i kad su 10 septembra 1943 ulazili boljševici zatimali se u crveni papir, da bi tako što jasnije izrazili svoje „crveno“ mišljenje.

Ovi ljudi bez podrške spadaju među najbijednije kreature, kojih uopće ima, jer su spremni za izdaju u svako vrijeme. Oni bi sutra tu zemlju isto tako izručili Hotentotima kao što su je izdali danas boljševicima. Pod tim ljudima nećemo da sudimo hrvatski puk, jer inače nebi ni bio zreo da posjeduje vlastitu državu, tako bi hrvatski narod samog sebe degradirao na robske duše. Englezi bi bili poslije prvog svjetskog rata imali pravo, da su stvili hrvatsku zemlju sa neslobodnim narodom pod srpsko gospodstvo. Mi hoćemo da sudimo hrvatski narod po onim ispravnim muževima koji su s nama uz bok stajali na istočnom bojištu i tamo dokazali časti i hrabrosti za slobodu Europe. Mi smo upoznali ove Hrvate kao hrabre i vjerne drugove, koji su s nama jurišali, dijelili s nama veselje i tugu i sa našim vojnicima umrli u boju protiv zajedničkog neprijatelja.

Za nas njemačke vojnike je bolno kada eto nađemo u njihovoj vlastitoj domovini izdajnika poslije onih zaista lijepih iskustava o hrvatskim drugovima na Istoku, ljudi koji hoćeju da zemlju prodaju upravo onom neprijatelju protiv koga su proljevali svoju krv najbolji sinovi naroda. Sve može da shvaća njemački vojnik samo ne izdajstvo i podlost. On časti svakog poštenog neprijatelja u otvorenoj borbi i prezire svaku kukavicu bez svesti i kičme. A gdje naši vojnici naslučivaju podlost i izdajstvo tada postaju zatvoreni i neprištupačni; svejedno dali se pri tome radi o ljudima kojima se ne može povjerovati radi njihovog neiskrenog mišljenja ili dali

se radi o prostim banditima, koji se plaše otvorene i časne borbe, jer su previše plašljivi.

Kad pod ovakovim okolnostima naši vojnici sa nešto nepovjerljivim pogledima idu po ulicama i Vi to tumačite možda kao neprijaznost, onda je to velika pogriješka. Kad su naši vojnici sigurni da ima posla sa poštenima, onda ćete vidjeti i Vi prijazna i vedra lica. Svi naši vojnici znaju zašto se ide u ovom boju. Njemački vojnici su uslužni i otvoreni i rado daju tamo gdje to mogu činiti prijateljskim srcem. Ali neka se ne očekuje od ovih vojnika koji su se borili i proljevali krv već na svim ratištima, koji vrše danomice i danju i noću svoju tešku službu za zajedničku bolju budućnost, da će ti vojnici i onda još rado dati od svoga kruha, ako su bili baš vani napadnuti od podmuklih izdajica boljševi-

tičke vrsti. Ne očekivajte slijepog pouzdanja od ovih vojnika, koji znaju, da ima takoder i u gradu Šibeniku izdajica, koji preko dana šalju svoju djecu k njemačkim poljskim kuhinjama a noću predu tajne niti k boljševicima. Takve podlosti podkopavaju međusobno pouzdanje i svaki pošteni Šibenčanin neka sarađuje s nama da se stane kraju sa ovim izdajničkim podlacima. Svet u kojem bi vladala ovakova podlost nebi bio više vrijedan života za poštenog čovjeka. Hrvatski narod je hrabar narod, to su dokazali njegovi pukovi u svjetskom ratu. Tek je boljševizam uspio da unese pojedinačno u njegove redove podlost, nepoštenje i kukavištvo. Neka svaki pomaže pomesti ovo smeće iz hrvatskog naroda onda će dovesti međusobno pouzdanje korsnoj suradnji za sva vremena.

„Pic“

Dovoz namirnica iz Knina i Drniša

Jučer je stiglo iz Knina 5.000.-kg. raži i ječma za gradsku apovizaciju. To je prva pošiljka upućena iz Knina u zamjenu za sol. Općina je imala već desetak dana povela pregovore o toj zamjeni, samo je trebalo utanačiti, koliko će se dati soli u zamjenu za jedan kg. žitarica. Pregovori su povedeni u raznim pravcima, ali kako su neki pregovarači tražili od općine upravo nemoguće, naime 6 kg. soli za 1 kg. žitarica, a još k tome i dobru proviziju u gotovom novcu, to je općina isključila iz svake kombinacije takove pregovarače, a preostala su samo dvojica i to jedna grupa koja je ponudila 1 kg. hrane za $2\frac{1}{2}$ kg. soli i k tome proviziju od 50 para po 1 kg. soli, te druga koja je ponudila istu zamjenu od 1 kg. hrane sa $2\frac{1}{2}$ kg. soli, bez ikakove druge provizije. Kako je ova posljednja grupa bila povoljnija za 1.25 po kg. hrane, lira po kg. hrane, ili 10.250.- lira po vagonu, te se je općina odlučila naravno za ovu grupu i već zamjena počela. Kako nas 1 kg. soli košta 1.50 lira, to će općinu stajati 1 kg. brašna 3.75 lira, a k tome će doći i troškovi prevoza i meljava. Hrana se isporučuje franko vagon šibenska stanica, a sol franko vagon stanica Knin, ili Drniš. Koliko ćemo moći dobiti ove hrane u zamjenu za sol, to još ne znamo, a pučanstvo će biti i dalje u listu tačno izvješćivano.

Kako se i dalje na općini prijavljuje seljani iz okolice, a svi tvrde da su im kuće bile popunjene, pa smo ustanovili mnoge zloupotrebe, to smo zamolili glavare sela dotičnih sela, da pod-

ličnom odgovornošću naprave popis onih seljaka kojima su kuće i hrana bili uništeni i taj popis najhitnije dostave općini, a dok se ne dobije taj popis, nikome se sa sela neće izdati kruh. Ko znade za slične slučajeve gdje su se lažno prijavili da im je sve, popaljeno, a nije istina, dapače su neki dobrostojeći seljani koji imaju svoje pristojne zalihe u kući i na ovaj lažni način hoće da oduzmu najpotrebnijim ono malo hrane što bi primali; neka takove osobe odmah prijave i biti će privedene kazni.

POZOR!

Pristup željezničkim ustrojbama, prugama, nasipima, mostovima je zabranjem u okolini od 50 metara, iznimno ona mjesta koja služe obćem saobraćaju.

Za osiguranje željezničkih ustrojba određene trupe imaju zapovjed da na osobe koje se zaštržavaju u ovim zonama, i po danu i po noći otvore vatru bez poziva.

Na različitim mjestima su gradjevine željeznička mirane!

Pazite stoga na sebe i na Vašu stoku, da budete sačuvani od gubitka i štete!

Pomognite spriječiti sabotažu na željeznicama i pruži time, da pravovremeno javite sakupljanje bandi i namjere sabotaže.

Svaka važna prijava biti će nagradjena gotovim novcem ili brašnom, šećerom i soli!

Zapovjednik njemački trupa.

Novi novčani tečaj.

Nakon što su se opće gospodarske prilike u Hrvatskoj pa i u prostoru Dalmacije još više učvrstile, uslijedilo je jedno novo određenje tečaja novca u pogledu izmjenbene vrijednosti lire prema kuni, pri čemu se ocjenjivanje pomaklo u korist hrvatske vrijednosti.

Nova vrijednost lire, koja odmah stupa na snagu, nije više 2.50 Kuna, nego samo 2 Kune. Pri određivanju cijena treba ovome odmah obratiti pažnju, pri čemu se najstrožije zabranjuje bilo kakvi dodaci na skupoću ili pak kakvo skriveno nabijanje cijena.

Ovom prilikom ukazuje se nato da prijašnje cijene i dalje veže kao stalne cijene i da će svako povišenje cijena biti počaćeno teškom kaznom.

Određenje novog novčanog tečaja dokaz je da se je pouzdanje evropskog gospodarstva u hrvatske prilike i nadalje učvrstilo.

Iz Pretstojništva Redarstva

Usljed prekršaja naredbe br. 21 o suzbijanju skupoće kažnjen je novčanom kaznom u iznosu od 500 lit., Matić Branko pretstavnik firme „Tvokaps“ - trgovac šešira u širokoj ulici. Isto tako je kažnjen zbog nabijanja cijena Grgo Radić vlasnik knjižare i papirnice novčanom kaznom u iznosu sa 500 lira.

Natječaj:

Ovom Pretstojništvu redarstvu potrebit je stanoviti broj redara. Reflektanti mogu biti 20-36 godina stari i trebaju da podnesu najdalje do 30 tekućeg mjeseca vlastoručno ispisano molbu. Molbe se predaju Pretstojništvu Redarstva..

Molba se ima priložiti:

1. Krsni list - 2. zadnju školsku svjedožbu - 3. sudsko uvjerenje da nije kažnjen.